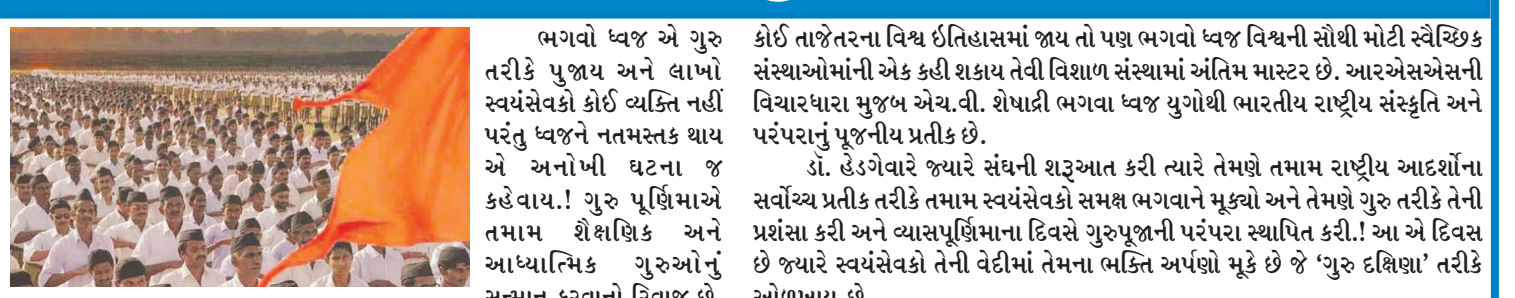

રમેશ ૬૬૬૨
નમસ્કાર ગાંધીનગર
પમરાટ
ઘણી વેળાં ઘણાંયે પ્રણ નવી આશા જગાડે છે, ભીતરથી ઊગતી સમજણ નવી આશા જગાડે છે.

પાઠ્ય
આશાવાદની દીવાદાંડી...

ધસમસતા પ્રવાહનો જેમ રોમાંચ હોય છે એ રીતે ક્યારેક નિતરતા જળ જેવી શાંતિ પણ જરૂરી છે. નરી દોડધામ વચ્ચે વિસામા જેવા કોઈ નાના નાના અંતરાલની પણ એક મજા હોય છે. આકાશની માફક મનની પણ વિવિધ છટાઓ હોય છે. વિવિધ મુડઝ હોય છે. આને પીછેહઠ ના કહેવાય. વિકળતા પણ ના કહી શકાય. આ એક મનસ્થિતિ છે જે પ્રલંબ આપણા પ્રયાસોનો એક અનિવાર્ય આયામ ગણી શકાય. અંજોળમાં એને "હાઈબરનેશન" કહે છે. એના માટે કોઈ ચોટકુક શબ્દ નથી. ઓહલ થઈ જેવું એવું કદાચ કહી શકાય. પરંતુ આ સ્થિતિ હતાશાના પ્રતિબોધ જેવી હોય છે. તમારા રોજિંદા જીવનમાં અથવા તમારા શોખમાં રૂકાવતો જે ભાવ અનુભવાય છે એ જુદી વાત છે. આનો તબક્કો કોઈપણ કલાકાર કે સામાન્ય માણસના જીવનમાં અનિવાર્યપણે આવતો જ રહે છે. એને અતિકમી જવાની આવડત પણ જરૂરી છે.

નમસ્તે સદા વત્સલે માતૃભૂમે...! રાષ્ટ્રીય સંસ્કૃતિ, પરંપરાનો ભગવો ધ્વજ 'ગુરુ' તરીકે પ્રસ્થાપિત..!

ભગવો ધ્વજ એ ગુરુ તરીકે પુજાય અને લાખો સ્વયંસેવકો કોઈ વ્યક્તિ નહીં પરંતુ ધ્વજને નતમસ્તક થાય એ અનોખી ઘટના જ કહેવાય. ગુરુ પૂજિમાએ તમામ શૈક્ષણિક અને આધ્યાત્મિક ગુરુઓનું સન્માન કરવાનો રિવાજ છે.

સમગ્ર વિશ્વમાં તમામ સનાતનીઓ (હિંદુ, જૈન અને બૌદ્ધ વગેરે) તેની ઉજવણી કરે છે. આ ઉજવણીનો હેતુ સામાન્ય રીતે પોતાના અંગત આધ્યાત્મિક ગુરુઓ અથવા શિક્ષકોનું સન્માન કરવાનો છે. તે અપાઠના હિંદુ મહિનામાં પૂજિમાને દિવસે ઉજવવામાં આવે છે. તેને વ્યાસ પૂજિમા તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે. કારણ કે વેદ વ્યાસ, ઋષિ જેમણે મહાભારત લખ્યું અને વેદ એકદા કર્યા, તેમનો જન્મદિવસ આ દિવસે ઉજવવામાં આવે છે. આ દિવસે શિવ પ્રથમ ગુરુ બન્યા હતા, કારણ કે તેમણે સમર્પિતોમાં યોગનું પ્રસારણ શરૂ કર્યું હતું.

'ગુરુ પૂજિમા' એ છે તહેવારોમાંથી એક છે (વર્ષ પ્રતિપદા, વિજયાદશમી, મકરસંક્રાંતિ, હિંદુ સામ્રાજ્ય દિવસ, ગુરુ પૂજિમા અને રક્ષાબંધન) જેની સ્થાપના ૧૯૨૨માં રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક સંઘ (આરએસએસ) દ્વારા કરવામાં આવી હતી. સત્તાવાર રીતે ભારત અને વિદેશમાં હેલાયેલી તેની વિવિધ શાખાઓમાં આ દિવસે દરેક શાખા 'ગુરુ દક્ષિણા ગુરુને અર્પણ કરવાનું આયોજન કરે છે. આ કાર્યક્રમના આયોજન માટે મુખ્યત્વે બે કારણો છે. સૌપ્રથમ, ભારતની પરંપરા, ગુરુ-શિષ્ય પરમ્પરાના વર્ષો જૂના આદરણીય સંસ્કૃતિક અને આધ્યાત્મિક વારસાને આગળ ધ્યાવવા. અને બીજું સંસ્થાની કામગીરી માટે નાણાંની વ્યવસ્થા કરવી. આરએસએસના શરૂઆતના વર્ષોમાં નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું કે સંગઠનાત્મક કાર્ય માટે આરએસએસ માત્ર સ્વયંસેવકો પાસેથી જ ફાળો લેશે. આ રીતે સંસ્થાકીય પ્રવૃત્તિ તરીકે 'ગુરુ દક્ષિણા' એવી રીતે ઘડી કાઢવામાં આવી હતી કે સ્વયંસેવકો વૈચારિક રીતે પ્રશિક્ષિત થવા ઉપરાંત આર્થિક યોગદાન પણ આપે છે જેનો ઉપયોગ સંસ્થાકીય કાર્ય કરવા માટે થાય છે.

ગાંધીનગર જંકશન સંજય થોરાટ 'સ્વજન'

ભગવો ધ્વજ, જેને સામાન્ય રીતે 'ભગવા ધ્વજ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, તેને તમામ સ્વયંસેવકો દ્વારા 'ગુરુ' તરીકે ગણવામાં આવે છે. જ્યારે આરએસએસની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી, ત્યારે ઘણા સ્વયંસેવકો ઈચ્છતા હતા કે તેના સ્થાપક ડૉ. હેડગેવારને 'ગુરુ' તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવે કારણ કે તેઓ તેમની વચ્ચે સૌથી આદરણીય વ્યક્તિ હતા. દરેક સ્વયંસેવક તેમને એક આદર્શ તરીકે જોતા હતા. પરંતુ ડૉ. હેડગેવારે નક્કી કર્યું કે ભગવો ધ્વજ 'ગુરુ' હોવો જોઈએ. ભારતીય પંચાંગ (ભારતીય કેલેન્ડર) મુજબ દર વર્ષે 'વ્યાસ પૂજિમાના' દિવસે ભગવા ધ્વજની વિવિધ રીતે પૂજા કરવામાં આવે છે. આને 'ગુરુપૂજા' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

"કોષ પગલાં શોધતું મારી ચાલને જાણવા આવે ને ભરતી કિનારે આવી પગની પાનીને પલાળી મૂકે એમ પણ બને"

આપણે ગુરુ પૂજિમાની ઉજવણી શા માટે કરીએ છીએ? કેમ? અપાઠ મહિનાની પૂજિમાને ગુરુ પૂજિમા તરીકે ઉજવવામાં આવે છે. ધ્યાન મૂલમ ગુરુ મૂર્તિ, પૂજા મૂલમ ગુરુ પદમ, મંત્ર મૂલમ ગુરુ વાક્યમ, મોક્ષ મૂલમ ગુરુ કૃપા આ શ્લોકનો અર્થ એવો છે કે ધ્યાન ધરવા માટેનું મૂળ ગુરુનું સ્વરૂપ છે, પૂજા કરવા માટે ગુરુના ચરણ કમલ છે, ગુરુનાં વચનો અને ઉપદેશ એ એક મંત્ર જેવેલાં જ પવિત્ર અને પ્રેરક છે અને છેવટે મોક્ષ પ્રાપ્તિ માટે ગુરુની કૃપા જ એકમાત્ર ઉપાય બની રહે છે.

એક રાસ્તા હૈ જિંદગી... જો થમ ગયે તો કુછ નહી..

જીવનની દરેક ઘટના, દરેક પાસા, દરેક સંબંધો તમને જટ સમજાઈ જશે, તરત તેની આંટીફૂટીઓ ઉકેલાઈ જશે કે કમ સે કમ તેની સત્યતા તરત પરખાઈ જશે એ અપેક્ષા ક્યારેય કારગત નીવડતી નથી. જીવન એક મેળા જેવું છે. કેઈ કેટલાય ઘટનાઓ બાંધીને જીવતા સંબંધો હોય છે અને રસ્તામાં મળતી ઘટનાઓના તોરણ અને અનુભવોની ખરીદી, લે-વેચ થતી હોય છે. આ ઘટનાઓમાં પુશીઓ, પીડાઓ, આશ્ચર્યો, આઘાતો, અનુભૂતિઓ, કંઈ કેટલુચ ભાત ભાતનું મળતું હોય છે. જે ઘટના પર ઉભા રહી જઈએ, તે વસ્તુ આપણે સહજ રીતે ખરીદી લેતાં હોઈએ છીએ. કોઈ પીડાની ઘટના પાસે પહોંચી ત્યાં થોભી જઈએ, તો તે આપણી સંગાથે આપણાં ભાથામાં વધતી રહે છે. જીવનરૂપી આ મેળામાં ચાલનાં, વહેતાં રહીએ. ઘટનાઓમાં આપણને જે જે મળે, તેને સાક્ષીભાવે જોઈ, નિરખી, અનુભવી ત્યાંથી આગળ વધી જવું એ જ યોગ્ય છે. તો કંઈ જ તમને સ્પર્શી નહીં શકે. જો અટકી ગયા તો તે તમારાં પર હાવી થઈ જશે. જો પુશીની ઘટના પર થોભી ગયાં, તો પણ તે ઘટનામાંથી પુશી ક્યારેક ને ક્યારેક તો પાલી ઘવાની જ છે. તો જ્યારે તે પાલી થશે ત્યારે આપને "પાલી" થઈ ગયાં હોઈશું ભીતરથી. માટે પુશીની ઘટના પાસેથી પસાર થઈએ ત્યારે માત્ર તેની અનુભૂતિ લઈ, આતમજન ભરી આગળ વધી જવાનું છે. એટલે જ કહ્યું છે ને કે, સુખમાં નવું છકી જવું, દુઃખમાં ન હિંમત હારવી. સુખ દુઃખ સદા ટકતા નથી, એ નીતિ ઉર ઉતારવી. આ જીવનમેળામાં દરેકે દરેક વસ્તુની એક કિંમત ચૂકવવી પડતી હોય છે. તમે લાગણી આપોને જ લાગણી લઈ શકો છો. આત્મીયતા આપીને જ આત્મીયતા લઈ શકો છો. દુઃખ લઈ શકો છો. અને સહાનુભૂતિ આપો તો જ સહાનુભૂતિ મળે છે. નિસ્વાર્થ પ્રેમ આપશો તો "પ્રદીપ થતી ઉજા" મળશે. માટે તમે શું કિંમત ચૂકવો છો, તેમાં પર આધાર રાખે છે કે આ જીવનમેળામાંથી શું મળી શકશે. ઈશ્વરે બધું જ આપણાં પર છોડ્યું છે. જો આપણે યોગ્ય વસ્તુ આપવાનું શીખી ગયા તો યોગ્ય વસ્તુ, સંબંધ, ભાવ પામવાને યોગ્ય બની શકશે. યોગ: કર્મસુ કીશલમ આખી ગીતાનો સાર એ જ છે કે "કર્મ કર ફળની આશા ન રાખ". એનો અર્થ એ થાય કે માત્ર કર્મ કરવાનું, ફળ ની "આશા" નહીં રાખવાની. પણ સમર્થ એ થાય છે કે કર્મ કરો, ફળ આપો આપ જ યોગ્ય સમયે મળી જ જશે. 'ફળની ઈચ્છા થવી' ખોટું નથી પણ માત્ર ફળમાં જ આસક્તિ રાખીને કર્મ ન જ થવું જોઈએ. "અર્થ"થી "મર્મ", "ભાવ"થી "ભાવાર્થ" સુધી તેમજ "અનુવાદ" થી "ભાવનુવાદ" સુધી પહોંચી શકીએ, ત્યારે જ જીવનની સાધકતાને સમજ શકતાં થવાય છે.

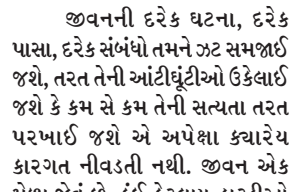
ભવિષ્યમાં સંઘર્ષના દિવસો જ માણસને સૌથી સુંદર લાગે છે

જીવનમાં સંઘર્ષનું હોવું ફેફસામાં ઘાસ હોવા જેવું સહજ છે. આ ધરા પર કોઈ એવું જણ ન મળી શકે જેનું જીવન કોઈપણ મુશ્કેલી વગર પસાર થયું હોય. કેમ કે એવું સંભવ જ નથી. સંઘર્ષના ગાળામાં માણસની ભીતર તુલ્ય સંગ્રામ ચાલતો હોય છે અને એ જાણેલા યાવતા પુકરમાં માણસની પુમારીની બરોબર પરીક્ષા થતી હોય છે. સંઘર્ષના પણ ઘણાં સ્વરૂપો છે. અસુક સંઘર્ષમાં આપણે અંદરથી બરોબર કસાઈએ છીએ. આપણી પ્રતિભામાં નિપુણ આવે છે અને છેવટે સંઘર્ષના આ ગાળામાંથી પસાર થયા પછી આપણે એકદમ નવા બની જઈએ છીએ. મહત્વપૂર્ણ અભ્યાસના દિવસો કે કોઈ સિદ્ધિ માટે તૈયારી પ્રક્રિયા આ કેરેગરીમાં મૂકી શકાય.

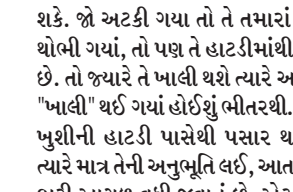
જીવનમાં મુશ્કેલ સમય લાવવામાં જાણે-અજાણે કારણભૂત બનતા હોય છે. આમ, જીવનમાં ઘણા સંઘર્ષો એવા હોય છે, જેમાં માણસ કશું કરી નથી શકતો. કેમ કે માણસે એ સ્થિતિમાં કશું કરવાનું હોતું પણ નથી. આવી સ્થિતિમાં સમયનો સ્વિકાર બહુ ઉપકાર નીવડે છે અને સમયની એક જૂની આદત પણ છે કે તે ક્યારેય એક જેવો નથી રહેતો. એનામાં બહુરૂપીપણું છે. માટે જ આજે કોઈનો ખરાબ સમય આવતીકાલે સારો બની જાય તેવું પણ બને છે.

આપણા જીવનમાં આપણે એવા ઘણા લોકો જોયા હશે જેમને ભયંકર તકલીફોમાંથી પસાર થવું પડ્યું હોય. છતાં તેમની હિંમત અને સ્વમ્પો તેઓ કોઈ કાળે છોડતા નથી. આવા માણસોને કુદરત એવા લેવલ માટે તૈયાર કરે છે, જ્યાંથી માણસજાત એક નવી દિશામાં ઉઠવા પામે. આપણી આસપાસ આવા અનેક ઉદાહરણો છે, જેમને સંઘર્ષના પીડામય દિવસોમાં જાતને ટકાવી રાખી હોય અને તેમાંથી પાર પડ્યા હોય. પછી આવા લોકોને જ અકલ્પ સાહસના સહારે કંઈક નવસર્જન કરીને દુનિયાને અચરજ પમાડ્યું હોય.

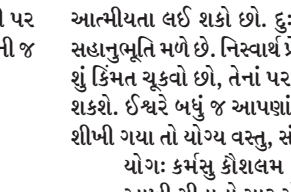
સો વાતની એક વાત એ છે કે માણસના જીવનમાં બધું જ પેકેજમાં આવે છે. સુખ સાથે દુઃખ, પ્રેમ સાથે વિરહ, દોસ્તી સાથે દુશ્મનોની એમ જ મોજના દિવસોની સાથે જ દુઃખ અને પીડાનો ગાળો. આપણે આ ગાળામાં ઘસાઈએ છીએ. લડતા શીખીએ છીએ, રાહ જોતા પણ થઈએ છીએ. છેવટે સંઘર્ષ માણસને કશુંક સૂક્ષ્મ આપીને જાય છે, જેની અસર આજીવન તેના વર્તનમાં રહી જાય છે, જેની અસર આજીવન તેના વર્તનમાં રહી જાય છે.

પી.એસ.: "ભવિષ્યમાં સંઘર્ષના દિવસો જ માણસને સૌથી સુંદર લાગે છે." સિમરન ક્ષોઈડ -dharmanshuvaidya88@gmail.com 9265049335

પમરાટ મિતલ પટેલ -parulmit198@gmail.com 7201081482

પમરાટ મિતલ પટેલ -mitalpatel56@gmail.com 94289 03743